

Hroby osvoboditelů na Písecku

1.
Olešná

Кравец Иван Александрович, гвардий красноармеец
†9. 5. 1945

1 Při bojích s ustupující německou armádou padl 9. května 1945 v pře-
střelce u osady Olešná hrdina Sovětské armády Ivan Alexandrovič Kravéc.
Byl pohřben nad Olešnou, kde je umístěn jeho památník. Při pohřbu za
účasti místních občanů promluvil velitel jednotky plukovník Sovětské
armády, který ocenil jeho chrabrost při střetnutí s fašistickými uchvatiteli.
Památník je v péči místních občanů.

2.
Protivín

Маштаков Алексей Кузмич, гвардий красноармеец
*1909, † 9. 5. 1945

2

Slavnostně se připravovali uvítat naše osvoboditele v Protivíně. Kroté chvíle prožívali ještě 6. května 1945, kdy se o půl jedenácté objevily na náměstí tři kamiony ozbrojených esesmanů. Při pročišťovacích akcích padl u Těšínova voják Alexej Kuzmič Maštakov. Původní dřevěný kříž byl v roce 1955 nahrazen žulovým památníkem. Již třikrát navštívil město generál major Michail Andrejevič Bogdanov, který se jako velitel gardové střelecké Suvorovovy divize spolu s náčelníkem divizního štábu plukovníkem Jurijem Petrovičem Někrasovem 13. května 1945 zúčastnil jednání představitelů tří armád v Protivíně. Navázaného přátelství si protivínští občané velmi váží.

3.
Podolsko

Бекетов Алексей Иванович, младший сержант
*1924, †10. 5. 1945

3 Jednotky prchající nacistické armády se snažily uniknout přes Podolský most na Písek k Američanům a kladly i při útěku sovětským oddílům tvrdošíjný odpor. Při přestřelce s Němci padl u osady Podolsko mladší seržant Sovětské armády Alexej Ivanovič Beketov. Byl pohřben 10. května 1945 v místech, kde je umístěn dnešní památník. Vypátrat jeho pozůstatky se podařilo až po sedmnácti letech. Mladý hrdina pocházel z Burjatské ASSR, z vesnice Kyren v Tunkinském okrese. V dopise z 25. února 1962 vyjádřil své pocity jeho otec I. K. Beketov: „Nemáme slov k vyjádření svého rodičovského poděkování za Vaši starost o našeho ztraceného syna Alexeje. Jenom opravdoví přátelé mohou takhle jednat.“ Tato slova byla adresována místním občanům a žákům základní devítileté školy v Podolí.

4.

Пísek

Поборский - воин

Климодиж - воин

Тарасов - воин

Агневога - артилерист

Алексеевич - воин

Волев - воин

Лебедев - воин

Гильшев - воин

Филитов - воин

Василевский - воин

Еягриндергер - старший сержант

Василевский - ст. сержант

4

Směrem na město Písek ustupovaly jednotky německého Wehrmachtu v naději, že se zde dostanou do amerického zajetí. Oddíl 9. gardové Sovětské armády přijely do Písku 9. května 1945 směrem od Tábora. Rozlehlé okolní lesy bylo nutno očistit od zbytků rozprášené Schörnerovy armády. Jejich likvidace se neobešla bez bojů a ztrát na životech sovětských hrdinů. Na lesním hřbitově v Písku je umístěn památník a společný hrob dvanácti sovětských vojáků.

5.
Bernartice

Куцев Кирилл Николаевич,

*Vladivostok, †11. 5. 1945

a dva neznámí rudoarmějci

†14. 5. a 15. 5. 1945

5

V závěru se znovu vracíme k obci Bernartice, známé svou odbojovou činností. V době květnového povstání došlo zde při odzbrojování německé armády k přestřelce s kolonou SS. Obec byla ostřelována kulometem z kostelní věže a z letadla, do boje zasáhl i tank. Při osvobození Bernartice Sovětskou armádou padl Kyril Nikolajevič Kircev z Vladivostoku a dva neznámí sovětskí vojáci, kteří na svých tancích přinášeli svobodu.

6.
Krsice

Тюриков Николай Кузмич, воин

*1920, †24. 6. 1945

Původní náhrobek

Při ústupu zanechala nacistická vojska na našem území zbytky vojenské techniky. Mnohé načasované granáty a bomby se staly příčinou tragických nehod, na které v poválečném období nejvíce doplatily děti. V osadě Krsice na návsi u kaple je pohřben Nikolaj Kuzmič Tjurikov, který zahynul při výbuchu nástupné miny. Pomník je symbolem všech obětí války.

7.
Oslov

neznámý kapitán Rudé armády

†1945

7

S nadějí očekávali občané Oslova příchod Sovětské armády. Se jménem jejich obce je spojena činnost ilegální odbojové skupiny KSČ Jižní Čechy. Řádění gestapáků, když byla skupina odhalena, si vyžádalo jedenadvacet životů občanů z Oslova a okolí. Dne 9. května 1945 projeli Oslovem první sovětsí vojáci na motocyklech, kteří pronásledovali ustupující německé jednotky směrem na Dolní Záhoří. Hlavní vojenský tábor sovětských jednotek byl umístěn nedaleko obce Louka. Zde zemřel neznámý kapitán Sovětské armády, který byl pohřben na hřbitově v Oslově.

8.
Záhoří

Эрмаченко Иван,

*1925, † květen 1945

Емарейко Микола,

*1920, †květen 1945

8

V okolí Podolského mostu na Písecku docházelo v posledních dnech války k velkým přesunům sovětských vojsk. U obce Jamný zahynuli při autohavárii dva sovětské vojáci — voják Mikola Jemarejko, narozený roku 1920, a Ivan Ermačenko, narozený v roce 1925. Jejich společný hrob na místním hřbitově je v péči národního výboru.

9.
Jetětice

Калесник Виктор Сергеевич, воин

*1924, †24. 5. 1945

Коцев, воин

*1925, †13. 5. 1945

9

V Jetěticích nad vsí u staré cihelny upravili občané památník a společný hrob dvěma sovětským hrdinům. Jeden z nich, voják Viktor Sergejevič Kalesnik, byl zabit při přestřelce se zbytky nacistických vojsk v lese za starou cihelnou, asi 2 metrů od nynějšího hrobu. Druhý, voják Kosev, tragicky zahynul 2. května v místech Na pastvištích. Původně byl pochován asi kilometr od obce. Jeho ostatky byly v roce 1946 přeneseny do nynějšího společného hrobu.

10.
Milevsko

Буряков Васил Григорьевич †26. 12. 1945

Ревенко †26. 5. 1945

Сажинов Николай Фёдорович *1916, †15. 5. 1945

Шаров Антон Михайлович *1916 †16. 5. 1945

Вениамин Гориевич *1924, †23. 6. 1945

a další neznámí rudoarmějci

10

V okolí Milevska se ukrývaly roztroušené zbytky nacistické armády. Při pročišťovacích akcích padl v boji u Veselíčka kapitán Sažinov. Původně byl pochován na Tyršově náměstí vedle hrobů čtyř svých neznámých soudruhů. Na následky válečných zranění zemřeli v nemocnici v Milevsku další čtyři rudoarmějci, kteří jsou pochováni ve společném hrobě na místním hřbitově. Sem byly přeneseny i ostatky hrdinů z Tyršova náměstí a tři neznámých sovětských vojáků z Hrejkovic. Místní občané si dodnes píší s dětmi kapitána Sažinova a na místě jeho původního hrobu je postaven památník osvoboditelům, který jsme viděli vpředu (č. 5).

Dne 11. května 1945 projížděla obcí Hrejkovice kolona vozidel. Řidič plně obsazeného nákladního auta musel prudce zabrzdit, aby zabránil srážce s ustupujícími německými vojsky. Auto však dostalo smyk a zřítilo se do rybníka tak nešťastně, že při nehodě zahynuli tři sovětsí vojáci. Byli pohřbeni u silnice, kde se neštěstí stalo. Později byly jejich ostatky převezeny do společného hrobu v Milevsku. O památník neznámým vojínům, postavený na místě původního hrobu, pečují děti z místní školy.

V okolí Milevska se ukrývaly roztroušené zbytky nacistické armády. Při pročišťovacích akcích padl v boji u Veselíčka kapitán Sažinov. Původně byl pochován na Tyršově náměstí vedle hrobů čtyř svých neznámých soudruhů. Na následky válečných zranění zemřel v nemocnici v Milevsku další čtyři rudoarmějci, kteří jsou pochováni ve společném hrobě na místním hřbitově. Sem byly přeneseny i ostatky hrdinů z Tyršova náměstí a tři neznámých sovětských vojáků z Hrejkovic. Místní občané si dodnes píší s dětmi kapitána Sažinova a na místě jeho původního hrobu je postaven památník osvoboditelům, který jsme viděli vprůdu (č. 5).

Příběh kapitána Sažinova

Vojáci 9.gardové armády generálplukovníka V. V. Glagoljeva osvobozovali prostor mezi Jindř. Hradcem a Milevskem. Postupně likvidovali zbytky nacistických útvarů. Jedna z ustupujících jednotek nacistů napadla 15.května 1945 dělostřelecký sklad Rudé armády v lesích někde mezi Milevskem a Veselíčkem. Sklad střežil strážní oddíl 20 vojáků v čele s gardovým kapitánem N. F. Sažinovem, náčelníkem dělostřeleckého skladu divize. Velitel strážního oddílu zorganizoval kruhovou obranu napadeného objektu a dvě a půl hodiny vedl nerovný boj s přesilou nacistů. Během tohoto střetnutí zahynulo 8 rudoarmějců, mezi nimi i kapitán Sažinov. Chráněný objekt však udrželi.

Jedna z ulic v Milevsku je pojmenována jménem kapitána N. F. Sažinova.

(Památná místa protifašistického odboje Jihočeského kraje, Jiří Jožák, 1978)

11.
Staré Sedlo

Борисов Владимир, гвардий воин
*1925, †30.05.01945

Говоров Иван, гвардий старшина
*1912, †30. 5. 1945

Исюк Михаил, гвардий старший сержант
*1912, †30. 5. 1945

Радионов Григорий, гвардий старший сержант
*1908, †30. 5. 1945

Смеренов Николай, гвардий старший сержант
*1915, †30. 5. 1945

původní náhrobek

11 Přes vltavské přivozy prchali Němci před Sovětskou armádou směrem na Orlík. V okolí obce operovaly silné jednotky SS a ve dne v noci se ozývala střelba. Za nimi rychle postupovaly jednotky předsunuté Sovětské armády. V osadě Staré Sedlo je společný hrob pěti sovětských vojáků, kteří zahynuli při autonehodě. Prostý památník na společném hrobě postavili sovětsí vojáci, jejichž vojenský tábor byl umístěn v lese u Vrábska.

12.
Probulov

Руденко Семён Павлович, старший сержант
†6. 6. 1945

12

Nedaleko za osadou Probulov v ohybu starosedlecké silnice je skromný hrob. Je tu pohřben starší seržant Semjon Pavlovič Ruděnko, který zemřel 6. června 1945 na následky těžkého zranění. Na smuteční cestě jej doprovodili vojenští druzi a místní obyvatelé. Po projevu důstojníka sovětské jednotky poděkoval místní občan Václav Kolpek padlému i všem jeho přátelům za osvobození naší vlasti. Václav Kolpek dodnes vzorně pečuje o úpravu hrobu. V květnu 1966 navštívil hrob svého syna otec Vladimír Semjonovič Ruděnko. Srdečně poděkoval za péči, kterou je nejlépe dokázáno přátelství k sovětskému lidu.

13.
Mirovice

Грушников Анатолий Петрович, майор
†15. 8. 1945

a čtyři neznámí rudoarmějci

Ještě 9. května 1945 v 16 hodin projížděly Mirovicemi sliné kolony ozbrojených německých vojsk. Přejížděly z místa na místo, aby se vyhnuly Sovětské armádě. Skupina asi padesáti rudoarmějců je natolik vystrašila, že do rána se vzdalo a bylo odzbrojeno na čtyřicet tisíc Němců. V místní škole v Mirovicích byla zřízena provizorní nemocnice, jejímž velitelem byl major Vorobljev z Ukrajiny a lékařkou Olga Naděždina. Zemřelo zde pět sovětských vojáků, z nichž je známo pouze jméno majora Anatolije Pavloviče Grušnikova.

14.
Čížová

dva neznámí rudoarmějci
† 1945

14

Na hřbitově v Čížové jsou pochováni dva neznámí sovětsí vojáci. Zemřeli na následky zranění 10. a 14. června 1945 ve vojenském táboře ve Vráži. Stručný zápis místního kronikáře říká: „Ruská vojska opustila zdejší kraj koncem října a počátkem prosince 1945 všechna. Jen roztroušené hroby po vlastech českých hlásají jejich oběti. Též na zdejších hřbitově zůstal: dva ruští vojáci, kteří zemřeli v táboře ve Vráži. Jejich hroby udržují upraveny zdejší občané.“ Památník, odhalený k 10. výročí osvobození obce Sovětskou armádou, vybudoval Místní národní výbor v Čížové.

15.
Mirotice

Поленчук Евгений Ильич,

†4. 6. 1945

Азбузов Матвей Лаврентиевич,

†7. 6. 1945

Гариок Андрей Афанасиевич,

†12. 7. 1945

Поддубровская Райса Симеоновна,

†23. 6. 1945

Миченко Андрей Петрович,

†12. 7. 1945

Михайлович Михайлю Михаловски,

†20. 6. 1945

a neznámí: **major**, †červen 1945,

voják †1945

lékař, †18. 11. 1945

15

V budově měštanské školy v Miroticích u hřbitova byla zřízena divizní nemocnice s ošetrovnou a ubikacemi pro lékaře. Tam byli ošetřováni sovětsí vojáci, kteří utrpěli zranění v bojích s německou armádou v blízkém okolí. Velitelem města byl v té době plukovník Petr Ivanovič Ovsejčuk. Velitelství štábu tzv. charkovsko-pražské divize bylo umístěno v Králově Lhotě. Celkem sedm jmen pohřbených je zaznamenáno v místní kronice. Nezachovalo se jméno sovětského majora, zastřeleného při noční hlídce, ani jméno vojáka, přivezeného v noci se smrtelným zraněním z bojové akce. Posledním neznámým je sovětský lékař. Společný hrob je v péči pionýrů a místní organizace Svazu československo-sovětského přátelství.

16.
Heřmaň

Огинский Вячеслав Антонович,

*8. 12. 1926, †22. 5. 1945

neznámý kapitán Rudé armády

†22. 5. 1945

16

Při přesunech jednotek Sovětské armády obcí zahynuli dva dny po osvobození dva její příslušníci. Na místním hřbitově v Heřmani jsou pohřbeni neznámý důstojník a voják. O jejich hroby pečuje místní skupina Československého červeného kříže a pionýrská skupina základní devítileté školy.

17.
Vranov

neznámý rudoarmějec

Nad osadou Vranov, poblíž hromadného hrobu Sovětských vojáků, je umístěn ještě jeden hrob. Je zde pohřben neznámý rudoarmějec. Při nešťastné manipulaci se zbraní byl tak vážně zraněn, že přes veškerou péči svému zranění podlehl. Jeho hrob byl umístěn poblíž obce, kde k tragickému neštěstí došlo. O hrob pečují zdejší občané.

Původní dřevěný náhrobek byl před 50. Východem Osvobození v roce 1995 nahrazen kamenným s pamětní deskou. Pro vranovské občany není ovšem jeho jméno neznámé. Je to pro ně „náš Váňa“. Byl ubytován v domku u rodiny, která po jeho postřelení o něho pečovala, ale přes veškerou snahu po devíti dnech zemřel. Jeho hrob je na dohled od jeho posledního „bydliště“.

18.
Vranov

150 – 160 neznámých rudoarmějců

18 V hromadném hrobě nad osadou Vranov je pohřbeno asi sto padesát až sto šedesát sovětských vojáků. V samotném táboře v údolí u Chlumského lesa, kde byla umístěna celá jednotka, došlo podle vyprávění pamětníků pravděpodobně k hromadné otravě po požití německých konzerv. U společného hrobu obětí tragické události je umístěn tento památník.

Hromadný či společný hrob je vlastně pohřebišťem, kde se uvádí počet pohřbených pouze odhadem – 150 až 160 rudoarmějců. U Vranova byl zřízen vojenský polní lazaret a vojáci, kteří podlehli svému zranění nebo nemocem, byli sem pohřbíváni postupně. Smuteční obřady se zde konaly důstojně, s hudbou, někdy i obden. Přístup však měli pouze příslušníci Rudé armády. Proto přesný počet pochovaných neznáme. Nepříjemnou událostí byla také hromadná otrava, na níž se podílelo jak požití denaturovaného lihu, tak německých (otrávených?) konzerv. Občané z okolních vesnic proto denně přiváželi do lazaretu mléko (jako protilátku) a podařilo se tak značný počet lehčeji postižených otravou zachránit.